

№ 285.

Kalendarzyk tygodniowy:

Piąt. św. Aleksandra M.
Sob. św. Łacyi P. M.
Niedz. św. Dyoskora M.
Pon. św. Waleryana.
Wt. św. Ezebiasza B.
Śr. św. Łazarza B.
Czw. Oczek. N. M. P.

Wschód słońca godz. 8 m. 03
Zachód słońca godz. 5 m. 44
Dług dnia godz. 7 m. 41
Ubyło dnia godz. 9 m. 04

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40.
Półrocznie „ 3 „ 76
Zagranicą:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10.

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 82
Telefonu № 593

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Piątek, 12 dnia grudnia 1913 r.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-ej po południu

CENY OGŁOSZEŃ: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem: pierwszy raz 12 kop., następny 10 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (za każdą grubszą literę płaci się 2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy 25 kop. Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dni świąteczne, drukujemy w przeddzień święta lub po święcie. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Jeżeli chcecie wina czystego węgierskiego, szukajcie go u
MEYERA SUKCESORÓW, GŁÓWNA № 59.

Żądajcie wina wytrawnego № 122. Wina wszystkich gatunków. 4127

Sarg's **KALODONT**
Niezbędny KREM i ELIKSIR do ZĘBÓW
Utrzymuje zęby białe, czyste i zdrowo.
ŻAŁAĆ WSZĘDZIE.

Teatr Polski Dziś „O czem się nie mówi”

CEGIELNIANA 63.

Jutro po pol. „Prawdziwa miłość”.
Wiecz.: „Krakowiaci i Górale”.

W mazurze.

U państwa Podrygalskich odbywa się bal. Dwanaście par tańczy mazura z życiem i ognisćcie. Wodzirej urządziła nową figurę.
— Panie i panowie! — woła. — Figura wybierana. Każdy tancerz bierze dwie tancerki, nadaje im nazwy i przedstawia do wyboru nie tańczącym. — Naprzykład: róża czy fijołek? Wiśnia czy malina? Tancerze spełniają rozkaz i rozchodzą się po salonie trójkami. Jedna z takich trójek podchodzi do podtatusiałego radcy. — Tancerz, prowadząc dwie tancerki, zapytuje:
— Panie radco: wino czy koniak?
— Jeżeli Szustowa — odpowiada radca — to wole ten koniak ponad wszystkie wina. 3799

Z Sejmu galicyjskiego.

Sprawa reformy wyborczej stoi na martwym punkcie. Czterodniowe obrady komisji nie przyniosły rozstrzygnięcia w żadnej z kwestyj ważnych, nie rozwiązały węzłów spornych, istniejących bądź to tylko między stronnictwami polskimi, bądź to między stronnictwami polskimi a klubem ukraińskim. Komisja „przetrzepała” wprawdzie całość projektu rządowego ordynacji wyborczej i uchwaliła paragrafy mniej ważne — ale najtrudniejsze do rozwiązania sprawy — oddała subkomitetowi.

W takim stadium tej doniosłej i historycznej sprawy, będą na miejscu głosy wybitnych

posłów sejmowych oświetlające wszystkie trudności, które się napiętrzyły i ciążyą nad losami reformy wyborczej do sejmu galicyjskiego.

Dr. Głabiński (n. d) oświadczył co następuje:

1) Pierwszym punktem spornym między rusinami a polakami — jest sprawa ósmego członka Wydziału krajowego, na którego dotąd rusini się nie zgodzili, jakkolwiek liczyć należy, że ta zgoda nastąpi, ponieważ rusini, zgadzając się na zwołanie Sejmu — wiedzieli dobrze o tem, że jest to postulat bezwarunkowo wszystkich stronnictw polskich.

2) Sporną jest również kwestya sposobu wyboru do komisji sejmowych, mianowicie sposób ułożenia klucza dla stronnictw polskich i klubu ruskiego. Ta kwestya jednak nie natrafiła na zasadnicze trudności. Ważniejszą byłaby ta sprawa tylko wówczas, jeżeliby rusini obstawali przy żądaniu, idącym poza projekt rządowy, aby zmieniono statut Banku krajowego w ten sposób, iżby w przyszłości sam Sejm wybierał członków Rady Nadzorczej tego Banku według pewnego klucza — nie licząc się z propozycjami Wydziału krajowego. Zdaje się jednak, iż posłowie ruscy sami świadomi są tego, że żądanie takie nie jest możliwem do spełnienia, zwłaszcza że dopiero w obecnej kadencji sejmowej z tem żądaniem wystąpili.

3) Sporną jest kwestya między demokracją polską a innymi stronnictwami polskimi — co do systemu wyborów proporcjonalnych w 2 man-

datowych miastach. Pod tym względem rusini nie są interesowani. Demokraci polscy nie chcą proporcjonalności, natomiast inne stronnictwa polskie stoją zgodnie na stanowisku wyborów proporcjonalnych, jako koniecznego następstwa w Galicyi wschodniej, wywołanego przez wyłączenie rusinów, zamieszkałych w miastach — w osobną kurję katastralną ruską.

4) Wiele troski i trudności sprawia stronnictwom polskiemu — kwestya okręgów wyborczych w Galicyi wschodniej i urządzenia systemu proporcjonalnego w ten sposób, ażeby wybór mniejszości narodowych polskich bez pomocy ze strony żywiołów nie-polskich był zabezpieczony.

Pod tym względem niema dotychczas zgody w obozie polskim, a także i rusini idą w swoich żądaniach dalej jeszcze, aniżeli projekt rządowy. Można jednak liczyć na to, że w subkomitecie sprawa ta, przy dobrej woli wszystkich stronnictw — będzie pomyślnie załatwiona.

5) Sprawa zniesienia kurji średniej własności ziemskiej i rozdzielania jej mandatów na inne kurje — jest dotychczas przedmiotem obiad w subkomitecie i dotąd załatwioną nie została.

Poseł Cegielski oświadczył jednemu z korespondentów:

Oprócz dawnych czterech punktów spornych między polakami a rusinami, wysunęły się trudności nowe, które spiętrzyły drogę, prowadzącą do reformy. Jedną z nich stanowi kwestya zniesienia kurji średniej własności, drugą sprawa proporcjonalności, względnie głosowania na listy w 2-mandatowych okręgach wiejskich.

Rusini i narodowa demokracja są w zasadzie za katastrofem w całej Galicyi wschodniej w kurji gmin wiejskich, ewentualnie za głosowaniem z list narodowościowych. Natomiast konserwatyści są za zwykłym głosowaniem proporcjonalnem w 2-mandatowych okręgach.

Poważne trudności nasuwa też sprawa wykreślenia okręgów wyborczych. Jest to sprawa dla rusinów ważna, gdyż jest równoznaczna z ilością ruskich mandatów.

Centrum i autonomiści są za powiększeniem 2-mandatowych okręgów wiejskich w Ga-

licy wschodniej (16 już im nie wystarcza) i za rozszerzeniem terytorjalnych okręgów. Obydwa te kluby chcą bodaj rozszerzyć terytorium, jeśli by się nie udało powiększyć ilości tych okręgów. Rusini muszą przeciw temu stanowczo protestować. Rusini są za zmniejszeniem ilości tych okręgów i za zwężeniem terytorjów.

Zauważyć trzeba, że już projekt rządowy włącza często w 2-mandatowe okręgi takie powiaty, w których ludność ruska wynosi 80 proc. a zaledwie 20 proc. t. zw. ludność polska, a właściwie żydowska, podająca się za polską.

Trudności następcza też wniosek Pinińskie-ga co do odpowiedzialności za długi na wypadek połączenia obszarów dworskich z gminami, wniosek Neumana o mandaty rękodzielnicze, oraz zakusy spetryfikowania rad powiatowych.

Z Y G Z A K I.

Już podczas ostatniego pohytu I. Paderewskiego w Warszawie krążyły pogłoski, że żydzi zamierzają „demonstrować“ przeciwko znakomitemu artyście polskiemu.

Atmosfera czci, jaką otoczyło wówczas społeczeństwo polskie wielkiego artystę i obywatela, sparaliżowała te „dobre chęci“.

Natomiast żydzi zdecydowali się wyladować swą nienawiść do Paderewskiego... w Chicago.

Oto telegram, jaki otrzymała stamtąd „Gazeta Warszawska“:

„Koncertujący tu (w Chicago) obecnie Ignacy Paderewski otrzymuje codziennie anonimowe pogroźki, zapowiadające zamach na jego życie.

„Autorowie owych pogroźek występują jako mściciele za ruch przeciw żydom w Królestwie, a wielkiego artystę oskarżają o udział w założeniu „Gazety Porannej“ i w organizacji popierania handlu polskiego“.

Do telegramu tego „Gazeta Warszawska“ dodaje od siebie następujące słuszne uwagi:

„Nikczemność tych środków wobec wielkiego przedstawiciela naszej sztuki i zasłużonego krajowi obywatela równa się ignorancji żydów. Im się zdaje, że to, co się dzisiaj dzieje, wymagało dla swej organizacji wielkich środków pieniężnych, i dlatego przypuszczają, że nie mogli ich dostarczyć nikt inny, jak Paderewski. Tymczasem, zarówno obudzenie dzisiejszego ruchu, jak stworzenie organu, o którym mowa, osiągnięte zostało prawie bez nakładu pieniężnego, a Paderewski nie tylko udzielił w dostarczaniu skromnych środków nie brał, ale nawet o planie tej akcji nie wiedział“.

P. P. Kupców

prosimy uprzejmie o przesyłanie zwłaszcza przed świętami większych ogłoszeń przynajmniej na dwa lub dzień przed terminem wyjścia ogłoszenia, gdyż tylko wówczas będziemy mogli ściśle i punktualnie wykonać dane nam zlecenie.

Administracja „Rozwoju“.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Woldara. Jutro Władysława.

TEATR POLSKI (Cegielniana nr 63). Dziś „O czem się nie mówi“ Brieux. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Prawdziwa miłość“ Bracco. Początek o godz. 3 m. 15 pp. — „Krakowiaci i górale“, kome. dyo-dramat narodowy J. N. Kamińskiego. (Po raz pierwszy). Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Krysia leśniczanka“. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Kochany Augustynek“. Początek o g. 3 po poł

ZEBRANIE. Dziś posiedz. sekcji przyrodniczej przy Stow. nauczycieli chrz. (Konstantynowska nr. 5) o godzinie 8 wieczorem.

POGADANKA. Jutro pogadanka fachowa sekcji przedalczywej przy Stow. majstrów fabrycznych gub. piotrkowskiej, w lokalu własnym (Nowy Rynek 6) o godzinie 8 wieczorem.

ZE STRAŻY. Jutro o godzinie pół do 8 wieczorem ćwiczenia sygnałowe III oddziału łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizywowym tegoż oddziału.

— W poniedziałek o godz. pół do 8 wieczorem ćwiczenia sygnałowe I oddziału łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizywowym tegoż oddziału.

MUZEUM NAUKI I SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 pp. do 10 wieczorem; a w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(—) Sady pojednawcze. Minister spraw wewnętrznych, jak donosi „Rus. St.“ złożył Radzie ministrów projekt prawa, traktujący o organiza-

cyi sądów pojednawczych dla przedsiębiorstw fabrycznych.

Dotychczas, jak głośzą motywy projektu,— wypadki pojednawczego rozstrzygnięcia nieporozumień pomiędzy fabrykantami a robotnikami były nadzwyczaj rzadkie, co ministerium spraw wewnętrznych przypisuje z jednej strony różnicy interesów ekonomicznych robotników i fabrykantów, z drugiej zaś strony brakowi organizacji, która mogła rozważać owe różnice.

Według projektu, w skład sądów pojednawczych wejdą przedstawiciele władz zainteresowanych w tem, by życie fabryczne biegło w spokoju, przedstawiciele interesowanych (fabrykanci i robotnicy) wreszcie rzeczoznawcy.

(—) Statystyka weterynarzy. Ogólna liczba w Królestwie Polskiem weterynarzy rządowych, kolejowych i prywatnych wynosi 282. Zdaniem gubernatorów jest ona niedostateczna dla prawidłowej walki z chorobami bydłami, zwłaszcza obecnie, kiedy rozpoczął się wywóz bydła i mięsa zagranicę. Wobec tego gubernatorowie żądają powiększenia liczby weterynarzy rządowych o 16.

(x) Statystyka maryawityzmu. Według danych urzędowych, ogólna liczba duchownych maryawitów obecnie wynosi 31 osób; parafii maryawickich istnieje 69 i 19 filij. Kaplic maryawici posiadają 100; w dyecezyi płockiej istnieje 7 parafii i 11 gmin, w warszawskiej 17 parafii i 7 gmin, w łódzkiej 24 par. i 4 gminy, na Podlasiu 3 parafie i 4 gminy i na Litwie 5 parafii i 5 gmin.

(a) Zawieszenie wypłat. W Saratowie zawiesiła wypłaty firma „M. Kniżew“; pasywa wynoszą 125,000 rb. K. skrył się. W Kokandzie zawiesił wypłaty „Psałtebek Taszbekow“; pasywa sięgają 658,000 rb.; w Jakobsztacie zawiesił wypłaty Chaim Majerowicz; pasywa stanowią 125,000 rb.; we Włodzimierzu zawiesił wypłaty „Dom handlowy I. M. Kozłow i Synowie“; pasywa wynoszą 190,000 rb.; w Stawropolu zawiesił wypłaty J. Durakow; pasywa dochodzą do 120,000 rb.

(a) Zjazd w Petersburgu. W dniu 20 b. m. odbył się w Petersburgu zjazd przedstawicieli dróg żelaznych w sprawie komunikacji międzynarodowych.

W zjeździe tym wezmą także udział przedstawiciele łódzkich instytucji handlowo-przemysłowych.

Narady zjazdu odbywać się będą w lokalu zarządzającego sprawami kolejowymi przy ulicy Małokoniuszensej.

(a) Z Komitetu obywatelskiego. W dniu 15 b. m., t. j. w nadchodzący poniedziałek, o g. 8 wieczorem, Komitet obywatelski dla niesienia

55)

Sledztwo Matyldy.

(Ciąg dalszy — patrz № 283).

— Cóż znowu, ojczu, widzę, że dzieje się wcale nie źle i że jesteś jeszcze krzepki. Czy jesteś zajęty w tym składzie?

— Tak, niby—rzekł stary.—To nie dla przyjemności palę starą miotłę w mojej fajcie. Wolalbym mieć w niej za grosz tytoniu.

— Jeżeli jesteś tutaj zatrudniony — powiedział Gourgeot—to może będziesz mógł mnie objaśnić. Czy to prawda, że ten plac jest do sprzedania i że właściciel składu chce się stąd usunąć?

— Nie mów mi tego — odparł stary. — Ale to na niego wygląda, że mógłby zrobić coś podobnego bez pytania mnie o zdanie.

— On chce się wyprowadzić—rzekł ze stanowczością Gourgeot. — A to wcale wielki ten plac. Czy to wam nie zrobi przykrości, jeżeli rzucę okiem?

— Kiedy pan nie pali i nie zabierze ze sobą kilku belek do kieszeni, to ja temu się nie sprzeciwię.

— Masz franka, idź naprzeciwko do szynku i przynieś butelkę wina i dwie szklanki.

Stary niedługo zabawił. Kiedy trącili się szklankami, Gourgeot już jak u siebie spokojnie poszedł oglądać skład.

Na przestrzeni jakich dwunastu metrów, mur

sąsiedniego domu wznosił się na wysokość dwupiętrowej kamienicy. Potem ten mur obniżał się a Gourgeot pomyślał, że w tem miejscu musiał otaczać ogród pałacyku.

Gourgeot uznał, że mur miał niewiele więcej niż cztery do pięciu metrów wysokości i zauważył z zadowoleniem, że poskładane sęgi drzewa dobrze wystawały ponad jego wysokość i dawały w ten sposób doskonały punkt obserwacyjny.

Ponieważ stary pozostawał przy bramie wejściowej składu, to byłoby łatwe, nie narażając się na spostrzeżenie przez niego, wejść na jeden z takich sągów.

Pozostawało tylko znaleźć drabinę. Gourgeot pomyślał, że tutaj braknąć jej nie może. I w istocie zobaczył ich aż trzy, rozmaitych rozmiarów, położone wzdłuż muru.

— He, he!—powiedział do siebie, opierając jedną z tych drabin o jeden ze stosów drzewa, —że wybrałem sobie dzień do ubrania się w nowy garnitur.

Kiedy przybył do brzegu, rzucił ogólne spojrzenie na ogród. Zobaczył, że tego ogrodu granicę z drugiej strony stanowił wielki biały mur bez otworu, prawdopodobnie ślepa ściana domu, do którego Matylda skierowała swe kroki.

Ogród pałacyku był zadrzewiony, co było bezwątpienia przyjemne dla lokatorów, ale pełne niewygody dla osób, które z wysokości stosów drzewa pragnęły zdać sprawę z tego, co się dzieje u sąsiada. Gourgeot powiedział sobie, że na szczęście ma do rozporządzenia trzy stosy drzewa sąsiadujące ze sobą, to znaczy, trzy obserwatorya, z których mógłby badać ogród pod trzema kątami rozmaitymi.

Na razie nie widział nikogo, a okna wewnętrzne pałacyku były równie zamknięte i równie tajemnicze jak okna zewnętrzne. Spoglądając w głąb, zobaczył, że lekki dym unosił się ponad drzewami. Trzeba było przeprowadzić się na drugi stos drzewa, aby wyrobić sobie jakąś myśl na rachunek tego dymu.

Gourgeot po wykonaniu skomplikowanych ruchów znalazł się na drugim stole i zauważył z zadowoleniem w głębi ogrodu sąsiedniego mały budynek, jak się zdawało, wzniesiony dość świeżo. Pod murem tego budynku znajdowała się kupa węgla. Gourgeot zobaczył, że z budynku wyszedł stary mężczyzna w ubraniu robotnika, trzymając w ręku łopatę, którą przyszedł nabrać węgla z kupy...

— Co też tam oni smażą wewnątrz? — powiedział sobie Gourgeot.

Począł wachać powietrze... No, no!—szepnął sobie,—to pachnie pieczoną baraniną...

W tej chwili wysoki młody człowiek o twarzy długiej ukazał się na progu małego budynku...

— Nigdy nie widział tej twarzy — pomyślał Gourgeot,—a przecież wiem, że ją mimo to znam... To pan Hasquien zajmuje się także „kuchnią“!... To dziwne, że wszyscy panowie czuwają nad upieczeniem barana w tym domu?

...Bardzo prawdopodobne — pomyślał, — że biedna kobieta z piwnicy, którą tak pośpiesznie wyniesiono przez tunel, nie znajdowała się w zbyt wielkiem bezpieczeństwie wśród zamętu tego małego pałacyku i że uznano, że lepiej, aby znikła zupełnie...

(d. c. n.)

pomocy robotnikom bez pracy zwołuje w sali Koncertowej (Dzielnia 18) specjalne zebranie o bywateli m. Łodzi.

Na zgromadzeniu tem Komitet przedstawi sprawozdanie z całkowitej swej przeszło rok trwającej działalności, oraz złoży swe mandaty i przekaże zaoszczędzoną z nagromadzonych wpływów sumę 18,709 rb. 73 kop. Łódzkiemu chrz. Tow. dobroczynności, które złoży ją do jednego z banków i zabezpieczy na rzecz robotników bez pracy w przyszłości.

Następnie Komitet obywatelski przedstawi zgromadzonemu odpowiednio wnioski co do specjalnego przeznaczenia pozostałego funduszu 18,709 rb. 73 kop.

(a) **Z komitetu robót publicznych.** Wczoraj o godz. 5 po poł., w lokalu przy ul. Wólczańskiej nr. 95, odbyło się pod przewodnictwem pastora R. Gundlacha posiedzenie komitetu robót publicznych, na którym inżynier Trzciniński zakomunikował, że pod koniec przyszłego tygodnia ukończone będą roboty około budowy kanału od ul. Pańskiej do ul. Leszno.

Na rachunek robót tych postanowiono wypłacić przedsiębiorcom p.p. Feinkindowi i Wojciechowskiemu 2,000 rb. Równocześnie zakończono rachunki z przedsiębiorcą p. Szcześniakiem, któremu wypłacono pozostałość w sumie rb. 81 kop. 68.

(a) **Z tow. krajoznawczego.** W nadchodzącą niedzielę 14 b. m. o godz. 4½, po poł. odbędzie się miesięczne zebranie członków Łódzkiego oddziału towarzystwa krajoznawczego, poświęcone zadaniom naukowym i sprawom administracyjnym bieżącym.

Po zebraniu p. Konrad Fiedler, członek zarządu wygłosi odczyt p. t. „Kazimierz nad Wisłą Janowiec i Bochońnica.

Odczyt ilustrowany będzie przezrociami.

(a) **Echa upadłości.** Wczoraj w sądzie okręgowym piotrkowskim rozpatrywano prośbę Towarzystwa Wzajemnego Kredytu w Tomaszowie o zdjęcie upadłości, ze strony upadłego Towarzystwa stanęło 15 adwokatów; zaś trzech ze strony Towarzystwa Współdzielczego w Warszawie, na żądanie którego ogłoszono upadłość. Wyrok sądu w tej sprawie zapadnie w dniu 23 b. m.

(a) **Z Tow. Kolei elektrycznych dojazdowych.** Zapowiedziane wczoraj, d. 11 b. m. ogólne zebranie ekcyonaryuszów Tow. Kolei elektrycznych dojazdowych, „Łódź, Zgierz-Pabianice“ nie doszło do skutku i odbędzie się w drugim terminie, dnia 27 b. m., o godzinie 3-ej po południu, w lokalu przy ul. Mikołajewskiej № 21.

(x) **Tow. pomocy obywateli austrijacko-węgierskich.** Zarząd Towarzystwa zawiadamia, że p. K. Schneider, urzędnik c. k. konsulatu austro-węgierskiego w Warszawie, przyjmować będzie interesantów w poniedziałek 15 b. m. od 10—12 i pół przed poł. i od 3—6 po poł., oraz we wtorek 16 b. m. od 10—12 i pół przed poł. i od 3—5 po poł. w lokalu Tow. przy ul. Piotrkowskiej № 243.

Nadmienić należy że w tych dniach będą również wizowane rosyjskie paszporty zagraniczne.

(x) **Z Tow. zwolenników sportu.** W sobotę d. 13 b. m. w lokalu Resursy rzemieślniczej przy ul. Widzewskiej nr. 117, odbędzie się o godz. 9 wiecz., nadzwyczajne ogólne zebranie członków Tow. zwolenników sportu.

Zebrań zgodne z ustawą prawomocne będzie zaraz w pierwszym terminie.

Porządek dzienny zebrania obejmuje między innymi zmianę lokalu, wybór zarządu oraz komisji rewizyjnej.

(a) **Z Przytułku starców i kalek.** W danej chwili w przytułku dla starców i kalek (Dzielnia 52) pod egidą chrześcijańskiego Tow. dobroczynności znajduje się 309 pensjonarzy, w tem 98 mężczyzn i 211 kobiet. Według wyznań: katolików 57, ewangelików 39 i 2 prawosławnych; katoliczek 123, ewangeliczek 88.

(a) **Schronisko dla dzieci.** Łódzkie „Gniazdo“ tow. opieki nad dziećmi otwiera w Karłowiczu schronisko dla dzieci.

(x) **Ku czci św. Cecylii.** Ponieważ z przyczyn niezależnych od zarządu Tow. muzycznego imienia Szopena nabożeństwo ku czci św. Cecylii patronki muzyki nie mogło się odbyć w swoim czasie, przeto w nadchodzącą niedzielę

dnia 14 b. m. w kościele św. Krzyża o godz. 12 i pół w południe odbędzie się także nabożeństwo, podczas którego wykonają na chórze:

Orkiestra symfoniczna Tow. „Adante-Religioso“—Thome i „Largo“ Haendla pod batutą dyrektora Brandta. Prof. Alfons Brandt „Arye“ Bacha solo na skrzypcach; artystka opery Marya Weneda odśpiewa solo „Pieśń“ Moniuszki; soliści chórów p. Gablerówna i p. Wystop odśpiewają duet „Pod krucyfiksem“, oprócz tego solo p. Gablerówna „Ave Marya“ Gounoda-Bacha, p. Wystop „Modlitwę“ Stradelli. Na zakończenie jeden z profesorów szkoły muzycznej imienia Szopena odegra na organach „Introdukcyę“ i „Fugę“ Hesse.

(x) **W obronie dziewcząt.** „Dziennik Kujawski“ w przypisku redakcyjnym do artykułu pod tytułem „Głos robotnika“ daje wskazówkę, którą chętnie powtarzamy.

„Środkiem obrony przeciw uwodzeniu dziewcząt po fabrykach zarówno przez samych robotników, jak i tych którzy są ich zwierzchnikami, jest samoobrona, polegająca na tem że należy złoczyńcę chociażby w gazetach opublikować, a nadto zażądać usunięcia go z fabryki. Przede wszystkim zaś zwracać się do T-wa ochrony kobiet, które posiada środki, ażeby przeciwdziałać, i niewątpliwie dołożyć starań, ażeby zle usunąć.“ (w Łodzi ul. Długa № 10).

(x) **Na wpisy szkolne.** W nadchodzącą niedzielę 14 b. m. o godz. 3 po poł. odbędzie się w cukierni Grand-Hotelu na korzyść wpisów szkolnych przy gimnazjum polskiem podwieczerek towarzyski przy współudziale uproszonych pań i panów.

Z pań wezmą udział: Stefanowa Barcińska, Marya Bednarska, Edm. Brinkenhoffowa, Teod. Finsterowa z córką Lizką, Anna Fuksówna, Stefania Kernbaumówna, d-rowsa Maybaumowa, doktorowa Michalska, mecenasowa Moszkowska, Halina Meylertówna, Jadwiga Mrozińska, Henr. Neumarkowa, d-rowsa Pańska, Janina Sterlinżanka, Celina Szyfówna. Z panów: St. Barciński, T. Finster, Aleks. Heiman, Miecz. Kernbaum, K. Koliński, dr. J. Maybaum, F. Zadrowski i dr. Czaplicki.

(x) **Zebranie czeladników zduńskich.** Miejsicze zebranie czeladników zduńskich odbędzie się w nadchodzącą niedzielę 14 b. m. w lokalu przy ul. Główniej nr. 11 punktualnie o godzinie 2 po południu.

(a) **Otwarcie wystawy.** W nadchodzącą niedzielę, dnia 14 b. m., w lokalu muzeum nauki sztuki (Piotrkowska 91) odbędzie się o godz. 12 w południe otwarcie wystawy prac artystów malarzy Drożdżewskiego, Skowrona i innych.

(x) **Osobiata.** Łódzianin p. Stefan Robakowski ukończył politechnikę w Liège ze stopniem inżyniera mechanika.

(a) **Jubileusz.** Prezes zjazdu sędziów pokoju m. Łodzi rz. r. st. Moskwini obchodzi dziś 25 letni jubileusz swej pracy na polu sądownictwa.

(a) **Z inspekcji fabrycznej.** Na utworzone dwie nowe posady inspektorów fabrycznych gubernii piotrkowskiej powołani zostali pp. Pajkin i Macukow, dotychczasowi inspektorzy w Cesarstwie.

(a) **Sanatorium dla suchotników.** W uzupełnieniu wiadomości o zaprojektowanej budowie sanatorium dla robotników, dotkniętych gruźlicą, nadmieniamy, że zakład ma być urządzony na 160 miejsc, dla mężczyzn i kobiet—dla chorych wszystkich stopni gruźlicy płuc, ze szczególnem uwzględnieniem tych chorych, którzy mają szansę powrotu do pracy zarobkowej.

(a) **Odłożenie projektu.** Projektowana przez zarząd szpitala Poznańskich budowa nowego pawilonu dla chorób zakaźnych została odłożona z powodu braku na razie funduszów. Zarząd szpitala liczył na zwrot 25,000 rb. przez gminę żydowską za leczenie chorych, tymczasem spotkał go zawód. Gmina nie może wypłacić tego długu z powodu niezatwierdzonego dotąd budżetu.

(a) **Z Kochanówki.** Komitet zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kochanówce odczuwa ciągle brak gotówki z powodu zwiększających się ciągle potrzeb oraz niemożności zaspokojenia długu, wynoszącego 18,000 rubli. Wobec tego Komitet za naszym pośrednictwem

uprasza osoby; którym losy i dobro instytucji leżą na sercu o składanie ofiar pieniężnych i w naturze z uwagi na nadchodzące święta Bożego Narodzenia na ręce prezesa Chrześcijańskiego Tow. dobroczynności, pastora Gundlacha.

(x) **Odczyt.** Staraniem tow. krzew. oświaty odbędzie się jutro 13 b. m. o godz. 8½ wiecz., w lokalu przy ul. Mikołajewskiej nr. odczyt adw. przys. E. Sokołowskiego p. t. „Matka a Matka“ w niedzielę zaś 14 b. m. o godz. 5 po poł. odczyt drugi p. t. „Napoleon i Legiony“.

Bilety wejścia od 10 do 50 kop., dla członków 5 kop.

(a) **Sprawy szkolne.** Naczelnik Łódzkiej dyrekcji naukowej podaje do wiadomości, że osoby posiadające świadectwa na nauczycieli i nauczycielki szkół elementarnych, mogą składać prośby jako kandydaci na wakujące posady w szkołach elementarnych.

(e) **Sprzedaż lasu miejskiego.** Wobec tego, że powtórna licytacja na sprzedaż drzewa z lasu miejskiego w Łodzi, które ma być wyrębane pod teren dla szpitala chorób zakaźnych po raz drugi nie doszła do skutku z braku licytantów, rząd gubernialny piotrkowski polecił trzecią licytację ogłosić od sumy zmniejszonej o 25 proc.

(a) **W sprawie przepisów sanitarnych.** Komitet, któremu magistrat powierzył rozważenie projektu gubernatora piotrkowskiego, dotyczącego wydania obowiązującego postanowienia o podniesieniu warunków sanitarnych miejskich, odbył już kilka posiedzeń i w tych dniach ukończył swoje prace. Cały materiał przedstawiony być ma w przyszłym tygodniu na walnem zebraniu radnych, lekarzy miejskich i zaproszonych obywateli.

W projekcie postanowień obowiązujących umieszczono punkt zabraniający właścicielom posesyj odprowadzenia wszelkich nieczystości do Łódki i kanałów miejskich.

(a) **Znaleziono dokumenty.** Naczelnik poczty i telegrafu nadesłał do biura policyj śledczej znalezione w skrzynkach pocztowych następujące dokumenty: paszporty wydane na imię: Aleksandra Alichanowa, Stefana Janiaka, Dwojry Blumenstein, Chai Gradman, Ryfki Ragowskiej, Stanisława Michalaka, Stanisława Kubasiewicza, Józefa Gałęckiego, Joska Steinberga, Mendla Kleinbauma, Wilhelma Gutla, Maryana Góralskiego, Stanisława Mikołajczyka, Anieli Janiak, Lidy Heinze, Stanisława Płuciennika, nadto kwit lombardowy za nr. 186473, wydany z lombardu przy ul. Pasaż Szulca, oraz weksel na 100 rb. i różne dokumenty na imię Elżbiety Stalińskiej i Bolesława Fiakego.

Dokumenty te odebrać można w biurze naczelnika wydziału śledczego.

(a) **Pamiętnik.** Opuścił świeżo prasę „Pamiętnik pierwszego zjazdu aptekarzy Królestwa Polskiego w Łodzi w d. 21 i 22 maja 1912 r.

Pamiętnik ten zawiera szereg prac zbiorowych i odczytów wygłoszonych przez uczestników zjazdu.

(a) **Echa sprawy o rozmyślnie kalectwo.** Rabin warszawski wniósł do prezesa sądu okręgowego piotrkowskiego prośbę o wypuszczenie z więzienia za kaucją kilku obywateli Łódzkich żydów, zamieszanych w tę sprawę 32-ch oskarżonych o rozmyślnie kalectwa w celu uwolnienia popisowych od wojska.

Prokurator odpowiedział, że na razie prośby petenta uwzględnić nie może.

(a) **Potajemna drukarnia.** Władze policyjne wykryły potajemną drukarnię w Brzezinach, gdzie przygotowywano bilety zabronionej loterii żydowskiej. Znaleziono 10,000 sztuk takich biletów, które skonfiskowano. Maszyny, różne przyrządy i lokal opieczętowano.

Właściciel drukarni M. Gutsztadt zbiegł.

(x) **Trzebież młodych drzewek na „choinki“** prowadzona jest energicznie. Na niektórych zamkniętych placach w mieście naszym widać gęste bory, nad którymi unosi się miły zapach żywiczny.

Kto jednak lubi drzewa, ten z zalem spogląda na chojaki, jodełki, świerki, dziś jeszcze pełne życia, lecz omdlewające nieznacznie, aby za parę miesięcy przedwcześnie posłużyć na podpałkę.

(a) **Sprawa polityczna.** W dniu 29 b. m. zjeżdża do Piotrkowa IV departament izby są-

dowej warszawskiej, pod przewodnictwem preza Bazylewskiego, w celu rozważenia głośnie sprawy Heleny Stepińskiej, Maryli Sikory i Stanisława Gorzelaka, oskarżonych z art. 102 nowego kod. karnego o należenie do organizacji bojowej P. P. S.

(e) **Skazanie bandytów.** Sąd okręgowy piotrkowski skazał na wczorajszej rozprawie Józefa Grzybowski, lat 26 i Józefa Pietruchę, lat 24, za napady bandyckie po pozabawieniu wszystkich praw i przywilejów po sześć lat kategorii każdego.

(a) **W sprawie sfalszowanych weksli.** Kilku ze skazanych w sprawie Fuxa i innych, jako sprawców fałszerstwa weksli s. p. Rogowskiego wniosło do sądu okręgowego prośbę, ażeby ich do czasu rozpatrywania sprawy w drodze apelacji w izbie sądowej warszawskiej, wypuszczono za kaucją na wolność. Sąd prośbie tej odmówił.

(x) **Zabity przez tramwaj.** Pod koła tramwaju, jadącego z Konstancynowa do Łodzi wpadł dzisiaj o godz. 11 m. 30 rano na ul. Konstancynowskiej nr. 138, Adam Gajewski, 70 letni starsze i uderzony w głowę deską ochronną zginął na miejscu.

Jak się z pobieżnie przeprowadzonego śledztwa okazało, Gajewski niósł obiad z Kozin dla jednej z córek, pracującej w Łodzi. Będąc głuchym, nie słyszał dzwonka alarmującego i wpadł pod koła zanim motorowy zdążył wóz zatrzymać. Zwłoki złożono w sąsiednim domu.

(a) **Zajście.** Pełniącą obowiązki służącej w domu przy ul. Zgierskiej nr. 15, Stanisława M., częstokroć była zaczepiana przez 22-letniego Ksawerego Bocheńskiego, który robił uwilczające jej godności propozycje. Spotkawszy ją onegdy na schodach domu, Bocheński znów ją zaczął w sposób brutalny, a gdy dziewczyna nie chciała z nim rozmawiać, B. uderzył ją pięścią w głowę tak, iż padła na ziemię.

Świadkowie tego zajścia wnieśli się w tę sprawę, stając w obronie pokrzywdzonej, która zamierza wystąpić na drogę sądową.

(p) **Zamachy samobójcze.** Wczoraj, w lokalu przy ul. Nawrot nr. 34, otrul się sublimatem Ludwik W., lat 59, buchalter.

Po udzieleniu mu doraźnej pomocy na miejscu wypadku przez lekarza Pogotowia, odwieziono go do szpitala Czerwonego Krzyża.

— W mieszkaniu przy ul. Kelbacha nr. 20 (na Batutach) napila się w celach samobójczych kwasu karbolowego 18-letnia Anna S., bez zajątków. Pierwszej pomocy udzielił jej lekarz Pogotowia.

(a) **Aresztowanie defraudanta.** Pracownik kantoru J. Silberman, 18-letni Lejb Przegajski, otrzymał 500 rb. na kupno loteryj klasycznej Król. Polskiego w Warszawie, pieniądze przywłaszczył sobie i ukieł. Zawiadomiona o tem policja śledcza, rozesłała za biegłymi listy gończe. Jakoż Bugajski, który zamierzał wyjechać do Ameryki, aresztowano w Hamburgu. Posiadając rysopis, agenci poznali go po palcu, które pożyczyciel na podróż od swego znajomego. Bugajski przywieziony będzie do Łodzi i oddany władzom sądowym.

(a) **Ze zjazdu sędziów pokoju.** Zjazd sędziów pokoju m. Łodzi, rozpatrzywszy sprawę Izraela Piotrkowskiego, oskarżonego o systematyczne skupywanie kradzionych szpulek z przedzą z fabryki Tow. akc. R. Kindlera, zatwierdził wyrok sędziego pokoju, mocą którego P. skazany został na 6 miesięcy więzienia

(h) **Drobnny ogień.** Onegdy, o godz. 9 min. 40 wiecz., zawezwano I i II oddziały na ul. Andrzeja 36, gdzie paliła się ściana od pieca. Ogień w zarodku ugasił II oddział straży ogniowej ochotniczej.

(a) **Kradzież kosztowności.** Z mieszkania obywatelki m. Łęczycy, Marjem Jachimowskiej, niewiadomi złościny skradłi srebro i biżuterję, wartości przeszło 400 rb. Złodziei dotąd nie wykryto.

(a) **Kradzieże.** Z mieszkania Stefana Rudnickiego, przy ul. Widzowskiej nr. 106, skradziono różne rzeczy oraz kwity lombardowe i bilet wojskowy, wydany przez biuro poborowe wojskowe w Rawie w r. 1912.

(a) **Zgłoszenie tow. szerzenia wiedzy im. Bolesława Prusa** uzyskało pozwolenie gubernatora piotrkowskiego na urządzenie w miesiącu bież. i w początkach r. p. 10 odczytów.

5 odczytów na tematy: „Stanisław Konarski“, „Zasady psychologii“, „Co to jest filozofia“, „Rozwój życia psychicznego“ i „Rozwój moralności“ — wygłosi p. Wacław Maciejewski, pozostałe zaś 5 odczytów na tematy: „O Stefanie Zeromskim“, „Historia ziemi“, „O Stanisławie Wyspiańskim“, „Biografia Przybyszewskiego“, „Życie z czasów przedhistorycznych“ — wygłosi p. Stanisław Majewski, łodzianin.

(a) **Zarząd straży ogniowej w Konstancynowie.** Gubernator piotrkowski zatwierdził nowo wybrany zarząd straży ogniowej ochotniczej w Konstancynowie, w skład którego wchodzi pp. dr. Borzechowski jako prezes oraz ks. Herman

Szmidt, Maryan Staszewski, Antoni Kraterski i Wacław Domowicz — jako członkowie zarządu.

(a) „Lutnia“ konstancynowska uzyskała pozwolenie władz odnośnych na urządzenie w r. 1914. 6 wieczorów tanecznych, 2 zabaw leśnych i 10 przedstawień teatralnych.

(a) **Kary administracyjne.** Za rozprawy nożowe gubernator piotrkowski skazał: mieszkańca Radogoszcza: Stefana Klingera, Stanisława Kłysa, Wilhelma Hartenbergiera, Ignacego Józinkiewicza, oraz mieszkańca Beldowa, Stanisława Szkuclarkę i mieszkańca Gospodarza, Kazimierza Woźniaka—pierwszych pięciu na 3, a ostatniego na 1 miesiąc aresztu.

Oprócz powyższych, skazani zostali: mieszkaniec Rszewa, Karol Kiedrzyński, za noszenie przy sobie noża — na 2 tygodnie aresztu; mieszkaniec Zeromina, Antoni Sauter, za nielegalne utrzymywanie broni palnej — na 50 rb. grzywien lub 1 miesiąc aresztu i obywatel Radogoszcza, Władysław Widawski, za nieprześtrzeżenie przepisów meldunkowych—na 15 rb. grzywien lub 5 dni aresztu.

(a) **Mieletni podróżnicy.** Trzej synowie najmniejszych obywateli Piotrkowa: 14-letni Samuel Poznański, 15-letni Icek Margulies i 14-letni Szmul Perlmutter, zabrawszy rodzicom większe sumy, opuścili potajemnie dom i wyruszyli w podróż. Każdy z nich przed udaniem się w podróż, pozostawił list z zawiadomieniem, że wyjeżdża do Ameryki.

Za zbiegami rozestano listy gończe.

(a) **Okradzenie księdza.** W Noworadomsku okradziono rektora kościoła polklastorskiego, ks. Kazimierza Secomskiego. Złoczyńcy dostali się za pomocą włamania do mieszkania i skradli różne rzeczy wartości na górą 100 rb. oraz pieczęć kościelną.

SZTUKA.

(x) **Teatr Polski.** Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś w piątek „O czem się nie mówi“ Brieux na dochód stów pracujących w przemyśle i handlu.

W sobotę po poł. po cenach najniższych znakomita komedia R. Bracco p. t. „Prawdziwa miłość“, wieczorem po raz pierwszy komedya-dramat narodowy Jana Nepomucena Kamińskiego p. t. „Kra-kowiaci i gorale“ ilustrowany muzyką Kurpińskiego. Udział przyjmuje bez wyjątku cały zespół artystyczny teatru Polskiego powiększony o 10 osób. Cała wystawa w kostymach i dekoracjach zupełnie nowa według wzorów teatru Polskiego w Warszawie.

Sądząc z ostatnich pełnych prób utwor ten niezwykle piękny i miły, wypadnie na naszej scenie wspaniale.

W niedzielę po poł. lekka komedia Vebera w 4 aktach p. t. „Bęben“, wieczorem po raz drugi efektywna sztuka ze śpiewami p. t. „Kra-kowiaci i gorale“.

Bilety sprzedają się od 10 do 1 po poł. w cukierni W-go Ulrichsa, od 5 do 9 w kasie teatru.

Towarzystwo teatralne uchwaliło dać dodatkowe ogrzewacze (kaloryfery), w teatrze Polskim, ażeby równocześnie zwiększyć ciepłotę we wszystkich ubikacjach.

(x) **Pamięci R. Wagnera.** Stów. śpiewacze „Lutnia“ urządza jutro 13 b. m. koncert poświęcony twórczości Ryszarda Wagnera.

Program koncertu, który zapowiada się niezwykle interesująco, obejmuje:

Część I.: pogadankę o twórczości R. Wagnera, ilustrowaną muzycznie, wygłosi dyr. Mazurkiewicz; chór pielgrzymów z op. „Tannhauser“ odśpiewa chór „Lutni“; ballada z op. „Holender Tułacz“ wykona p. Marya Wilkoszewska.

Część II.: Kwintet z op. „Śpiewacy z Norimbergi“; parafrazę do „Gwiazdy“, odegra na wiolonczeli p. Teszner; Chór weselny z op. „Lohengrin“ wykona chór mieszany „Lutni“; „Wie-czerzę Pańską“ i chór z II aktu z op. „Tannhauser“ odśpiewa chór męski.

Bilety w cenie: rząd 1 i 2 po rb. 1 kop. 25: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10 po rb. 1—, pozostałe po 75 kop., uczniowskie 30 kop. dla gości o 20 proc. drożej (wraz z szatnią i programem) do nabycia przy kasie.

Początek koncertu punktualnie o godz. 8 i pół wiecz.

(a) **Podwieczorek muzyczny.** Urządzany przez tow. warszawskich cyklistów w Łodzi w dniu 14 b. m. w lokalu własnym przy ul. Nawrot nr. 23 o godzinie 6 po południu, podwieczorek muzyczny zapowiada się doskonale.

Organizatorzy nie szczędzą trudów dla uświetnienia podwieczorku, który będzie zarazem ucz-

zeniem 50 rocznicy śmierci znanego pisarza Józefa Korzeniowskiego.

W tym celu wystawiona będzie niegrana dotąd w Łodzi komedia „Stacya pocztowa w Hulczy“, w której amatorzy wystąpią w stylowych kostymach i na odpowiednio urządzonej scenie.

Program podwieczorku urozmaicony będzie śpiewem, deklamacją, oraz grą na skrzypcach. Prócz komedii Korzeniowskiego, odegrana będzie jednoaktowa sztuka „Bociany“ — Kono-pnickiej w opracowaniu Andrzeja Marka.

Z WARSZAWY.

* **Konfiskata.**

Wczorajszy numer „Kuryera Polskiego“ z polecenia komitetu do spraw prasowych został skonfiskowany.

* **Proces hr. Ronikiera.**

W dniu wczorajszym zeznawać miała żona hr. Ronikiera, przesłuchanie jej jednak odłożono do dzisiaj. Zeznawała zatem matka podsądnego twierdząc stanowczo, że syn jej jest niewinny,

W czasie przesłuchiwania matki Ronikier rzewnie płakał.

Losy samorządu miejskiego.

(Tel. „Rozwoju“).

Dzienniki petersburskie przepełnione są prawnie wyłącznie komentarzami na temat rozpraw w Radzie państwa nad samorządem dla miast Królestwa Polskiego.

W kuluarach Dumy toczą się gorące rozprawy. Postowie dumscy, nawet socjaliści, zaznaczają głośno, że łączna praca Dumy z Radą państwa, która systematycznie tłumy wszelkie uchwały Dumy stała się wprost niemożliwą.

Prezes Koła polskiego, Swiężyński, jest zdania, że Koło polskie od poprzedniego punktu widzenia na projekt samorządu—nie ustąpi.

Posel Swięcicki oświadczył, że lepiej obejść się bez samorządu, niż nie mieć możności używania języka polskiego. Posel Harusewicz jest zdania, że polacy samorządu bez praw językowych nie przyjmą. Kadeci i większość postów oświadcza, że w sprawie projektu samorządu będą głosowali zgodnie z decyzją Koła polskiego.

Posel Sawienko oświadczył, że jeżeli Rada państwa ogłosiła hasło: „Rosya dla rosyani“ to logicznem jego następstwem powinno być: „Polska dla polaków“. Nie można dławic dwudziestosześcio milionowego narodu polskiego.

Posel Sinadino oświadcza się za wprowadzeniem w życie projektu samorządu dla miast Królestwa Polskiego w drodze art. 87 ustaw zasadniczych.

Wczoraj odbyły się narady postów polskich do Dumy i Rady państwa z przedstawicielami społeczeństwa polskiego w Petersburgu. Punkt widzenia posta Swięcickiego zyskuje aprobatę.

Łobanow-Rostowski, członek prawicy Rady państwa, wystąpił w wnioskiem, by sprawę dalszego skierowania projektu samorządu przesłać do komisji wniosków prawodawczych. Gdyby projekt ten został przyjęty, Duma miałaby rozwiązane ręce i mogłaby na nowo rozpatrywać projekt w pierwotnej jego redakcyi.

W Petersburgu panuje przekonanie, że projekt samorządu odrzucony zostanie w całości.

„Russkoje Slovo“ na podstawie wiadomości otrzymanej od osoby wysoko postawionej utrzymuje, że wystąpienie prawicy Rady państwa przy obradach nad samorządem dla miast Król. Pol. było pierwszym zorganizowanym atakiem zjednoczonej grupy prawicowej przeciw Kokowcowowi, którego grupa ta usiłuje obalić. Inicytorem tego ataku są: Durnowo, Stiszinskij i Hurko, Hr. Witte gra dwulicową rolę.

TELEGRAMY.

O mowę Radiczewa.

PETERSBURG, 11 grudnia (wł.) Dzisiaj departament kasacyjny senatu rozważał sprawę se-

kretarza „Dziennika Petersburskiego“ p. Stefana Grosterna, skazanego wyrokiem petersburskiej izby sądowej z dn. 24 października r. b. na rok twierdzy za umieszczenie w „Dzienniku“ mowy posła Rodiczewa, wygłoszonej w Dumie 4 marca r. b.

Skład senatu był następujący: Kriwcow (przewodniczący), Gliszczyński, Gredinger (referent), Ruadze i Bachtiarow.

Dowody skargi kasacyjnej popierali. adw. Aleksander Lednicki i poseł Aleksandrow.

Po parogodzinnych rozprawach, senat wyrok izby zatwierdził.

W kołach poselskich decyzja senatu wywarła silne wrażenie.

O rzeźnię rytualną.

PETERSBURG, 11 grudnia (wł.) Prawica wniosła do Dumy propozycję zabronienia żydom zabijania bydła sposobem rytualnym.

Po wyborach w Bułgarii.

SOFIA, 11 grudnia (wł.) Prezes ministrów bułgarskich Radosławow zaprzecza wszelkim pogłoskom o dymisji gabinetu.

Sobranie zwołane będzie za dwa tygodnie.

Z parlamentu niemieckiego.

BERLIN, 11 grudnia (wł.) Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu niemieckiego przemawiali, krytykując zajścia w Saverne i politykę kanclerza, alzatzczyk Rieklin, socjalista Hoch i centrowiec Ersenberg.

Imieniem Koła Polskiego przemawiać będzie pos. Seyda.

Kozły ofiarne.

STRASBURG, 11 grudnia (wł.) Rekruci 99 pułku w Saverne, którzy wyjawili „tajemnice instrukcji wojskowej“, z czego powstać miały dalsze niesnaski i wszystkie zajścia z powodu sprawy Saverne, stawieni zostali przed sąd wojenny, który ich skazał za „nieposłuszeństwo“ na następujące kary:

Jeden żołnierz otrzymał 6 tygodni, dwaj drudzy po 3 tygodnie średnio ciężkiego więzienia (Mittel-Arest). Prokurator żądał kary 7 i 3 miesiące więzienia.

Następca Bebla.

BERLIN, 11 grudnia (wł.) Frakcja socjalistyczna parlamentu niemieckiego wybrała przewodniczącym na miejsce zmarłego Bebla. posła Scheidemana.

Tisza w opałach.

WIEN, 11 grudnia (wł.) Na dzisiejszym posiedzeniu delegacji węgierskich, prezes ministrów Tisza, obrzucony został obelgami ze strony opozycji.

Zatrucie rybami.

WIEN, 11 grudnia (wł.) Wnuczka ces. Franciszka Józefa, księżna Windischgratz zapadła silnie na zdrowiu, jak stwierdzono skutkiem spożycia nieświeżej ryby.

Protest generała.

PARYŻ, 11 grudnia (wł.) Gen. Faurie złożył przed senatem protest przeciw usunięciu go z armii francuskiej, przypisując to intrygom osobistym, których padł ofiarą.

Z ostatniej chwili.

Pożyczka galicyjska.

Lwów, 12 grudnia (wł.) Galicyjski Wydział krajowy rozpoczął za pośrednictwem Länderbanku rokowania z Deut. Effekten u. Wechselbankiem w sprawie 12-milionowej pożyczki 4 i pół proc. Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy, umowa została już podpisana.

Pogadanka polityczna.

Lwów, 12 grudnia (wł.) Wczoraj o godz. 8 wieczorem odbyła się u marszałka Gołuchowskiego pogadanka polityczna. Byli licznie posłowie i namiestnik. Prawie wszystkie stronnictwa przysłały swych przedstawicieli.

Obiad delegacyjny.

Wiedeń, 12 grudnia. (wł.) Wczoraj odbył się w Schönbrunnie pierwszy obiad delegacyjny, wydany przez cesarza Franciszka-Józefa. Obecne były: prezydya obu delegacji i kilku posłów, w tej liczbie 3 polskich i 3 ukraińskich. Cesarz nawiązał rozmowę z hr. Stuerghiem i Tiszą, a następnie wciągnął do niej prezesa delegacji, d-ra Leo i Lewickiego, przywódcę ukraińców. Ostatniego rozpytywał o przyczyny ostatniej obstrukcji rusinów w parlamencie. Rozmowę z Lewickim cesarz zakończył w te słowa: „Z pewnością przyjdzie do ugody rusko-polskiej“. Następnie cesarz rozmawiał z posłem ukraińskim Wasilką, przyczem oświadczył swoje najgorętsze pragnienie, „aby sprawa reformy była przeprowadzona“. W rozmowie z posłami czeskimi cesarz oświadczył, iż „życzy sobie jaknajrychlejszego zawarcia ugody czesko-niemieckiej.“

Wyjazd polityków

Wiedeń, 12 grudnia. (wł.) Długosz, dr. Leo i Lewickij wyjechali do Lwowa.

Przyjęcie posła.

Białogród, 12 grudnia (wł.) Król Piotr przyjął na uroczystej audyencji nowego posła austriackiego feldmarszałka Giesla. Po przemówieniu feldmarszałka król zaznaczył, że wspólnie z rządem serbskim starać się będzie, o utrzymanie jak najlepszych stosunków z sąsiednim mocarstwem.

Rozwiązanie skupczyny.

Białogród, 12 grudnia (wł.) Po przyjęciu budżetu oraz ustawy o inwalidach, skupczyna będzie prawdopodobnie rozwiązana. Dzienniki donoszą, że Pasicz zamierza się podać do dymisji i objąć stanowisko posła w Paryżu.

Nieudały zamach.

Białogród, 12 grudnia (wł.) Dzienniki donoszą, że pod Kumanowo aresztowano 3 bułgarów, w chwili, kiedy usiłowali wysadzić w powietrze most strategiczny. Znalezione przy nich wielki materiał kompromitujący.

Cholera w Konstantynopolu.

Paryż, 12-go grudnia. (wł.) „Matin“ donosi z Konstantynopola, że wszystkie okręty, opuszczające port konstantynopoliński, mają zanotowane w księgach okrętowych, iż w Konstantynopolu panuje cholera, wobec czego muszą poddawać się kwarantannie w najbliższym porcie.

Zaprzeczenie.

Konstantynopol, 12 grudnia. (wł.) Zaprzeczają pogłoskom o dymisji wielkiego wezyra. Był w środę chory i nie mógł pełnić swego urzędu, co dało dziennikom powód do puszczania w świat wiadomości o dymisji. W czwartek wezyr również nie mógł zjawić się w urzędzie, lecz załatwiał już sprawy państwowe u siebie w domu. Wczoraj po południu odwiedził go ambasador rosyjski bar. Giers.

Nielegalne zebranie.

Wilhelmshaven, 12 grudnia. (wł.) W czasie poufnego zebrania, urządzonego przez oficerów pokładowych, zjawił się na sali jeden z wyższych oficerów admiralicy i spisał nazwiska wszystkich uczestników zgromadzenia. Nie minie ich surowa kara.

Głupi zakaz.

Wrocław, 12 grudnia (wł.). W Frankenstein zakazano uczniom gimnazjum miejscowego uczęszczania do kinematografów. Powodem zakazu jest to, że w kinoteatrach demonstrowane są obecnie strasznie niebezpieczne „obrazy, osnute na tle znanej powieści Sienkiewicza „Ouo Vadis.“

Prasa o nowym gabinecie.

Paryż, 12 grudnia (wł.). Dzisiejsza prasa poranna omawia żywo pierwszy występ nowego gabinetu wobec izby. Sensację wywołuje fakt, że Briand wbrew jego własnej woli został do opozycji. Prasa nacjonalistyczna uważa za wykluczone, aby obecny gabinet mógł się utrzymać do nowych zaliczonych wyborów.

Prasa lewicowa jest zdania wręcz przeciwnego. Uważa ona, że gabinet ten będzie długotrwałym dzięki swej nietrwałości. Mianowicie radykali, zdając sobie sprawę z tego, jak łatwo obecny gabinet może upaść, będą wszelkimi siłami starali się usunąć z jego drogi wszystkie przeszkody, co zapewni mu długie życie.

Nowy prezydent.

Berno szw., 12 grudnia. (wł.) Rada związkowa wybrała dotychczasowego swego wice-prezydenta dr. Artura Hofra prezydentem na r. 1914. Na wice-prezydenta Rady wybrano dr. Motta.

W przedzeniu strajku pocztowego.

Londyn, 12 grudnia (wł.). Minister poczty Samuel przyjął na audyencji delegację urzędników pocztowych, która przedłożyła mu żądania ogółu urzędniczego. Minister oświadczył kategorycznie, że uważa pensje urzędników pocztowych za wystarczające. Na to członkowie delegacji wskazali ministrowi że odpowiedź jego może wywołać opłakane w skutkach bezrobocie. Jeden z członków deputacji oświadczył dziennikarzom, że strajk jest nieunikniony, lecz wybuchnie w całej pełni dopiero po świętach Bożego Narodzenia.

Pożyczka meksykańska.

Meksyk, 12 grudnia (wł.) Kongres meksykański postanowił zaciągnąć pożyczkę zagraniczną w wysokości 100,000,000 pecetów na 5 pr.

*

(Telefonem z Warszawy).

Loterya. Dziś, jako w 4 dniu ciągnięcia 5-ej klasy 201-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego, padły następujące główne wygrane:

Rb. 4,000 № 14710.

Rb. 2,000 № 6640.

Rb. 1,000 №№: 7753, 7823, 19119, 21756.

Rb. 400 №№: 2701, 11451, 16567, 18585, 19419, 21357, 22940.

Rb. 200 №№: 3482, 4901, 5796, 6420, 10570, 14146, 14223, 14226, 16901, 17851, 17885, 18481, 20553, 21226.

Alkoholizm a potomstwo.

Karol Stockard dolewał nieco alkoholu do wody, w której, hodował ryby.

Potomstwo tych ryb miało zniekształconą głowę. Tenże Stockard i Dorota Craig wykonali na stępujące doświadczenie. Przez kilka miesięcy wprowadzali w stan alkoholiczny gromadę świnek morskich, dając im wdychać powietrze z wyziewem spirytusowym. Następnie połączyli 24 samców, pojonych codzień tym wyziewem, z tyluż samiczkami zdrowymi. Z tych par zrodziło się pięćcioro potomstwa nieżywego, siedmioro potomstwa, które skończyło życie zaraz po przyścinu na świat.

Sprobowali też połączyć 4 samiczki alkoholizowane z czterema samcami zdrowymi. Jedna para nie wydała potomstwa, z drugiej urodziło się troje nieżywych, tylko z dwu pozostałych urodziło się po jednym żywym.

W 14-tu parach samce i samice były rozpażane. Z nich 10 par nie miało potomstwa, 3 pary wydały na świat potomstwo nieżywe, i tylko jedna para miała 1 młode, które po sześciu dniach dostało konwulsji, i w konwulsjach życie zakończyło.

Ale i te młode, które ocalały z par wyżej opisanych, niedługo żyły: wkrótce po urodzeniu dostawały konwulsji, drgawek i traciły życie.

Nakoniec z 9 par zdrowych otrzymano siedemnaścioro zdrowego, dobrze zbudowanego potomstwa.

(„z Wszechświata“).

Kwestya rumuńska na Węgrzech.

Przebieg obu wojen na Bałkanie wpłynął nie tylko dodatnio na polepszenie położenia chorwatów i serbów w królestwie Chorwacji i Sławonii, ale także wpłynęło na polepszenie bytu rumunów węgierskich. Madziarzy musieli bowiem zastosować się teraz do życzenia kierujących sfer wiedeńskich, które z uwagi na pogorszone stosunki Rumunii z Austro-Węgrami życzą sobie zaprzestania polityki madziaryzacyjnej, stosowanej od lat czterdziestu do rumunów węgierskich. Decydujące sfery wiedeńskie są przekonane, że w ten sposób odbiorą Rumunii argument, iż nie może ona sprzyjać monarchii Habsburskiej, ponieważ madziarzy zaciekle przesładowują rumunów.

Rumunowie dosyć zwartymi masami mieszkają w Siedmiogrodzie i w południowo-wschodniej części Węgier, przedewszystkiem w Banacie. Nawet oficjalna statystyka węgierska przyznaje, że rumunów jest na Węgrzech około 3 i pół miliona głów. Mimo to rumunowie nie posiadają żadnych praw narodowościowych. Nawet i prawa polityczne, które przysługują, każdemu obywatelowi węgierskiemu, w gruncie rzeczy nie istnieją dla rumunów. Z okręgów wyborczych, w których rumunowie mają większość wychodzą wyłącznie kandydaci rządowi węgierscy, ponieważ rząd węgierski za wszelką cenę przeszkadza z pomocą niesłychanych nadużyć wyborczych kandydatów rumuńskich. Doprowadzeni temi nadużyciami wyborczymi do rozpaczy, rumunowie usunęli się na czas długi od udziału w życiu parlamentarnym węgierskim i hołdowali abstynencji. Dopiero w ostatnich czasach w kilku okręgach wyborczych przeszli znowu rumunowie.

Zadań rumunów węgierskich pod adresem rządu węgierskiego nie można nazwać wygórowanymi. Domagają się oni jedynie wprowadzenia w życie ustawy narodowościowej. Ta ustawa-dzieło wielkiego węgierskiego meża stanu Deaka została uchwaloną przez sejm węgierski jęszcze w roku 1867. Monarcha zaopatrzył ją swoją sankcją. Stała się więc zupełnie prawomocną. Pomimo to do tej pory ani jeden z rządów tej ustawy nie wprowadził w życie. Była ona poprosiu wbrew intencjom Deaka uchwaloną dla Europy celem zachowania pozorów. Ministrowie węgierscy posuwali swoją obłudę tak daleko, że często się powoływali na ustawę, aczkolwiek sami przeszkadzali wprowadzeniu jej w życie.

Jeżeli ta ustawa narodowościowa istotnie teraz stanie się faktem dokonanym, to rumuno-

wie otrzymają kilka szkół średnich z językiem wykładowym rumuńskim, a także i w administracji cywilnej oraz w sądownictwie język rumuński pozyska pewne prawo obywatelstwa. Więcej rumunowie nie żądają. Te ustępstwa wystarczą, aby uczynić położenie rumunów na Węgrzech bardziej znośnym, aniżeli do tej pory.

A. N.

Tabela wygranych.

Wczoraj, jako w trzecim dniu ciągnięcia 5-ej klasy 201-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego główniejsze wygrane i stawki padły na następujące numery:

Rb. 3,000 № 1351.
Rb. 4,000 № 17727.
Rb. 2,000 na №№: 5275 8145 15302 23281 23287.
Rb. 1,000 na № 7685.
Po rb. 400 na №№: 1428 4495 8989 9481 15912 17959 18445 22415.
Po rb. 200 na №№: 804 5001 7152 9566 9591 10544 15915 15264 22436 22726.
Po rb. 100 na №№: 240 695 872 1457 2170 2714 2976 4953 5136 5218 5556 5630 5669 6005 6085 7127 8022 8242 11045 11934 14064 14175 14671 15734 15896 15926 16812 17511 17418 17605 17762 18445 19305 21977.

Po rb. 80 wygrały numery:

18 34 35 118 21 45 46 84 245 76 305 11 28 32 58 90
424 48 536 49 54 605 13 71 82 83 710 54 84 824 97 959
954.
1028 33 47 145 54 66 80 89 219 45 66 327 37 73 87
455 90 548 89 684 757 85 820 37 909 41.
2058 88 109 73 96 237 68 308 28 66 405 55 92 93 98
512 32 610 55 61 87 89 94 725 28 30 47 61 62 64 91 854
861 950 75.
3012 87 92 105 69 216 21 95 409 26 551 72 642 783
867 70 929 50.
4093 115 37 80 91 218 46 300 42 420 26 38 82 503
632 65 73 709 826 27 85 933 34 39 41 44.
5004 176 79 81 88 95 258 46 87 88 331 39 54 432 74
524 55 92 663 705 85 845 51 965 79.
6057 89 97 114 31 44 48 58 265 73 305 99 478 82
504 12 25 74 78 95 608 45 72 76 95 761 872 917 22 31
932 92.
7005 50 82 92 112 40 45 262 409 10 11 16 19 62 632
675 715 40 48 66 816 29 35 47 87 90 97 941 78.
8071 187 252 54 318 24 59 79 80 439 532 38 42 61
657 84 705 32 80 802 910 42 60.
9073 84 158 70 203 72 76 365 470 74 99 523 56 97
625 54 68 731 55 79 822 957 40.
10004 26 87 111 16 213 377 99 408 53 73 588 605 89
721 30 851 69 87 918 51 88.
11002 16 48 114 32 61 85 99 225 72 322 26 79 80
470 75 617 78 97 704 7 23 40 45 44 873 924 56 59 64 99.
12127 35 42 97 203 51 80 343 88 400 36 505 7 21 47
50 609 34 41 74 82 92 98 706 51 91 826 69 909 17 30 81.
13016 20 56 77 116 30 35 80 252 309 50 71 421 78
516 31 74 90 93 689 744 55 93 822 57 77 98.
14027 79 31 121 41 42 57 302 55 425 80 533 56 650
93 711 22 56 869 923 28 37 47 57 58 67 88 98.
15030 36 39 62 73 123 224 36 79 317 34 66 88 413
417 20 32 34 77 511 40 53 73 93 619 712 32 87 824 73
956.
16029 69 83 96 145 74 202 11 18 32 40 53 59 72 341
347 86 408 81 503 4 47 70 78 615 43 749 98 869 76 923
963.

17004 10 16 58 126 56 258 61 98 520 81 91 438 570
75 616 701 66 67 859 78 88 909 18.
18018 48 76 84 95 100 26 51 200 49 69 83 308 68
417 24 56 84 93 504 19 44 88 601 754 67 835 47 65 914
944 66.
19092 94 155 250 69 348 421 69 505 6 76 615 38 700
714 85 845 945.
20007 14 128 84 96 202 44 78 317 19 65 478 92 516
568 85 84 665 710 72 98 805 32 70 74 918 90 83.
21029 149 209 37 61 71 82 307 22 27 60 409 49 55
481 518 28 62 82 87 625 76 78 744 816 75 900 21 93.
22092 120 22 40 71 95 97 224 36 533 82 447 542 60
601 14 29 51 762 901 6 35 46 69 78 94.
23003 73 102 11 20 94 222 66 435 70 72

ODPOWIEDZI REDAKCYI.

P. Kr. Możemy polecić Szan. Panu do wyboru Słowniki ortograficzne: Passendorfa, Wl. Nowickiego (z podziałem na zgłoski—wyd. Arcta), wreszcie W. Kolkowskiego, nauczyciela łódzkiej szkoły handlowej. Różnią się one pisownią w razach wątpliwych, różnią też obfitością wyrazów i ceną. Wiadomo, że dotychczas nie ma zgody całkowitej ani co do pisowni, ani co do dzielenia wyrazów na zgłoski. Autorowie książek, redakcje czasopism wybierają pisownię zgodnie ze swymi przekonaniem. Niech Sz. Pan, wybierając dla siebie słownik ortograficzny, kieruje się taką samą zasadą.

P. S. K. Powstrzymanie wzrostu w wieku lat 16 wynika bądź z jakichś wad organicznych, bądź z chwilowych zaburzeń. Tylko biegły specjalista, po dokładnem zbadaniu osobnika, tak udoświadczonego, może wyrazić zdanie o przyczynach i udzielić rady odpowiedniej.

Występ pogramowy zwierząt M-r Henry. Występ znanej skromiełki z jej przepysznie tresowanymi konikami Miss Lepiaso. Dziś ceny od 12 do 80 kop. W niedzielę 14 grudnia dane będzie wielkie świąteczne popołudniowe przedstawienie. 4137

Młody inteligentny człowiek

obeznany gruntownie z biurowością, obejmie jakikolwiek zajęcie: w kantorze, w fabryce u rejenta i t. p. za niewielkiem wynagrodzeniem. Oferty w Adm. Rozwoju sub. „Uzdolniony“ 3742

Dr. WOLYŃSKI

były asystent kliniki uniwersytetu wrocławskiego (prof Hinsberg) osiadł w Łodzi jako specjalista chorób uszu, nosa i gardła, ul. Piotrkowska № 59. Godziny przyjęć: 10—12 i 4—6 po poł., w niedzielę od 10—12. Operacje, bronchioskopia, kąpiele elektryczno-sświetlane. 2569

W sali LUTNI W sobotę d. 13 grudnia b. r. o g. 8 i pół w. odbędzie się KONCERT LUTNI poświęcony twórczości RYSZARDA WAGNERA

na program złoży się: **Pogadanka o Ryszardzie Wagnerze**, ilustrowana grą fortepianową w opracowaniu dyr. „Lutni“ p. T. Mazurkiewicza, **śpiew solistów: panny M. Wilkoszewskiej**, gra na wiolonczeli p. G. Teschnera, kwintet oraz chóry mieszane i męskie przy akompaniamencie fortepianu. Ceny miejsc dla członków T-wa od 75 kop. do 1,25 kop., łącznie z szatnią i programami, dla gości drożej o 20 proc., uczniowskie po 30 k. Bilety nabywać można przy wejściu na salę. Fortepian koncertowy fabryki Seilera, ze składu W-go J. Grzegorzewskiego. 4141

Piotrkowska № 108.

Jan Janiec
Magazyn obuwia i kałoszy
petersb. w wielkim wyborze.
PASTAARISTOS
Sprzedaż hurt. i detaliczna.
Andrzeja № 24.

Poszukuje się

STANGRETA

pierwszeństwo otrzymają wysłużeni kawalerzyści lub artylerzyści. Oferty wraz z kopyjami świadectw i podaniem wieku przyjmuje adm. niniejszego pisma pod „Stangret“ 4133

Ostrzegam przed nabyciem

po 300 rubli weksli, wydanych przez Waleryę Milińska, na zlecenie Antoniego, Waleryi i Lucyi Ciupiskich, weksle nieważne. 4212

Stangret do powozu

z dobrimi świadectwami jest potrzebny. Nieżonaci mają pierwszeństwo. Zgłaszać się: Widzewska 192. 4224

CHRZEŚCIJAŃSKI SKLEP ZABAWEK

ul. Płacowa 3
(wprost kościoła św. Stanisława Kostki)
Poleca bardzo piękne i trwałe zabawki własnego wyrobu:

Pukawki, Sikawki, Wirowki, Młynki, Trabki i t. d.

Również wszelkiego rodzaju cude ozdoby choinkowe 4176.

Dr. med. Bolesław Koz

PIOTRKOWSKA 56, tel. 32-62

choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne 1649

przyjmuje do 11 r. i od 4—7 popoł.

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisław Piekarński

PIOTRKOWSKA № 115.
Przym.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5, 1331—r.

Dr. Jelniecki

Choroby weneryczne, skóry i dróg moczowych ul. Andrzeja № 7 tel. 1-70.

Przyjmuje: 9—12 i 5—8, panie 4—5. 1182

Doktor Władysław

DUNIN-WĄSOWICZ

naczelny lekarz 3785

szpitala Anny Maryi, przyjmuje chorych codziennie od 4 do 6-ej.

Widzewska 104 za Nawrot.

PINCZER

(Joebmann)

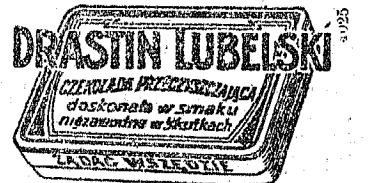
zły z dobrej rasy, bardzo czujny, jest po sprzedaniu. Ul. Pańska № 74. 4198

Ogólnie znana

lecznica zębów lek. dent. H. Pruss

145 Piotrkowska 145

naprzeciw Ewangelickiej. 2913

Buchalteryi

arytm. handl. korespondencyi uczy gruntownie naucz. W. Wodzyński, zatwierdzony przez Władze Naukowe. Wykład w polskim, rosyjskim, niemieckim. Ul. Widzewska 42, m. 3, i p. Godziny przyjęć: poniedziałek i czwartek od 6 i pół do 7 i pół wiecz. wtorek i środa od 7 do 8 wiecz.

Naturalne Wina Grecko-Krymskie

„CASTA”

z WINNICY NA WYSPIE KORFU w GRECJI.

Główny skład w Łodzi Piotrkowska 109. — Tel. 15-54.

M. Fantulis.

№	BIAŁE	1/2 But.		1/2 But.	
		R.	K.	R.	K.
101	Stołowe		35	—	
102	Kuchenne		40	—	
103	Muskat (Biały)		55	30	
104	Mosel		70	40	
105	Riesling		70	40	
106	Sauternes		75	40	
107	Wialenoje		75	40	
108	Tokaj (wytrawny)		80	45	
109	Reńskie		90	50	
110	Santoryńskie (Grecée)	1	00	1	55
Białe deserowe (słodkie)					
111	Muskat		65	35	
112	Marsala		85	45	
113	Tokaj (słodki)	1	00	55	
114	Portwein	1	00	55	
115	Madeira	1	20	65	
116	Greckie	1	25	65	
117	Muskat-Lunel	1	25	65	
118	Vermout	1	40	75	
119	Małsiatsch	1	50	80	
120	Portwein (stary)	1	80	1	00
Czerwone					
121	Stołowe		40	25	
122	Grenache		55	30	
123	Bordeaux		70	40	
124	Lafitte		85	45	
125	Château Grecée	1	00	55	
126	Pontet Canet	1	50	30	
127	Haut Brion	2	00	1	10
Czerwone deserowe (słodkie)					
128	Kościelne № 30		30	—	
129	„ (Pontak)		50	30	
130	„ B. C.		80	45	
131	Visante (Grecée)	1	00	55	
132	Malaga	1	50	80	
133	Malaga Grecka	2	00	1	05

Przy zakupie 10 i więcej butelek wina

— udziela się 25% towarem. — 4095.

Skład Materiałów Piśmiennych
MARY STRZELECKIEJ
 Zielona № 15, telefon 23-53.

poleca na gwiazdkę wielki wybór gier, albumów, teczek, notesów i wiele innych przedmiotów stosownych na podarki. 4005

OGŁOSZENIE.

Zarząd drogi Fabryczno-Łódzkiej podaje do wiadomości, że niżej wymieniony bagaż i rzeczy zapomniane w obrębie drogi, a nie odebrane do dnia 1 Listopada 1913 r. będą przechowywane na st. Łódź-Fabr. w ciągu 4-ch miesięcy od daty wymienionej, a następnie na zasadzie Art. 40 i 90 Ust. Ogólnej dróg żelaznych Rossyjskich będą sprzedane przez publiczną licytację.

Bagaż ze stacji Częstochowa za № 4281, Granica za № 3391, Warszawa za № 5591, 6242, 5631, 7069, 7070, 7345, i 7940.

Rzeczy zapomniane w obrębie drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej:

Na stacji Łódź-Fabr.: kalosze damskie, laska, worek z butami, chustka stara i pudełko z szalikami.

Na stacji Kolużki: kapelusz damski czarny, cylinder, palto męskie stare, torba włóczkowa i parasolka stara: 4099

Redaktor odpowiedzialny St. Łapiński.

GHORYM

Chorych leczących się
Sperminą-Poehla, starają się oszczędzić
za pomocą szumnych reklam o płynach z
gruczołów nasiennych, przyciekając fakty i powołując się na
tępijąc się zupełnie, przekraczając fakty i powołując się na
imiona i prace zagranicznych uczonych, którzy nigdy nie widzieli
nawet tych preparatów. Poczujemy sobie za obowiązek ostrzedz
chorych przed temi ekstraktami, gdyż nie mając nic wspólnego ze Spermi-
ną-Poehla, zawierają one częstokroć szkodliwą dla zdrowia składnik.
Przy nenużeniu, niemocy płciowej, uwiódzie starożytności, nowobólich,
małokrwistości, gruźlicy, przymocie, skutkach leczenia ręką, chorobach narządów
rozmnożenia, zwapianiu, bioin sexus, arymii, (mioarditis) zwapianiu tętnic, alkoholi-
zmu, zaniku mleczu piersiowym, paraliżach, osłabieniu wskutek przebytych chorób,
przemoczenia i t. d. zostały jedynie za pomocą Sperminy-Poehla osiągnięte te olśniewa-
jące wyniki, które stwierdzone zostały za pomocą doświadczonych najznakomitszych uczonych
i lekarzy świata całego. **NALEŻY ZWRACAĆ UWAGĘ NA NAZWE.**

SPERMINA-POEHLA

i odmawiać przyjęcia wszelkich ekstraktów i płynów o różnych innych nazwach, o nie-
szadności których wydana została odfizyczna broszura, którą wysyłamy na żądanie
gratis - franko, wraz z najnowszą literaturą o **S PERMINIE**
SPERMINA-POEHLA znajduje się w sprzedaży
we wszystkich aptokach i składach aptecznych.

ORGANOTERAPETYCZNY INSTYTUT
PROFESSOR D-R POEHLA'S-WE
DOSTAWCY DWORU
JEGO CESARSKIEJ MOŚCI
PETERSBURG

Fabrykaćel słynnej POMADKI AMOR
Tow. Akc. Zakł. Chem. Łubzyński
i S-ka, Berlin. 8608

Młody, 3742
energiczny

i uzdolniony biuralista z fa-
dym charakterem pisma,
obeznany z rachunkowa-
ścią handlową, poszukuje
zaraz odpowiedniego zajęcia na
stałe lub na godziny. Wynaga-
nia bardzo skromne. Oferty w
Adm. Rozwoju sub „Pracowity”.

BAR „EXPRESS“

Ul. Piotrkowska № 14

Poleca śniadania po 25 kop., smaczne obiady z 5 dań po 50
kop. Podczas obiadu koncert od 12 do 3-ej. Kolacje a la
carte. Od godz. 7 do 1 i pół w nocy koncert. Różne trunki
krajowe i zagraniczne i likiery po niskich cenach. Piwo Pil-
zeńskie z beczki. W niedziele i czwartki flaki.
Z poważaniem ZARZĄD.

Tysiące osób

zalicza się do grona naszych wiernych, sta-
łych nabywców. Czy fakt ten nie nasuwa
żadnych myśli co do solidności naszej firmy?
Polecamy W. P. zwracać się w razie potrzeby
do nas.

Teraz bajecznie tanio!

Garniturki dla chłopców . 190 i 290

Paletociki „ „ . 490 i 590

„ „dziewczynek 490 i 590

Bluzki jedwabne . . . . . 290 i 390

Halki „ „ . . . . . 390 i 490

„ alpagowe . . . . . —90 i 190

Schmechel i Rosner

Piotrkowska № 100.

4113

!! Na gwiazdkę !!

najkorzystniej kupować biżuterię złotą z brylantami,
perłami i kolorowymi kamieniami, nową i używaną, oraz
wyroby srebrne, pozostałe z licytacji

W **Lombardzie Akcyjnym**
Zachodnia № 31. 4236